

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Č. j.: 047 98/98-2075
Signatura: bd7bs102.doc

Inspektorát č. 4 Plzeň
Okresní pracoviště Tachov

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola / školské zařízení: Základní škola Konstantinovy Lázně, čp. 22
okres Tachov

IZO: 102 464 065

Ředitel školy / zařízení: Eliška Pubrdlová

Zřizovatel: obec Konstantinovy Lázně

Příslušný školský úřad: ŠÚ Tachov

Termín inspekce: 6. 10. 1998

Inspektoři: Mgr. Jan Havránek

Předmět inspekce: Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.):

Podmínky a průběh vzdělávání

Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá: Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, plán práce školy na školní rok 1998/99, školní řád, vnitřní řád školy, výroční zpráva za školní rok 1997/98, dokumentace školní družiny, třídní knihy, třídní výkazy, katalogové listy a rozvrh hodin

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1. Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a počtu žáků

Základní škola v Konstantinových Lázních je čtyřtřídní s pěti postupnými ročníky. Třetí a pátý ročník je spojený. Pracuje podle vzdělávacího programu Základní škola, č. j. 16 847/96-2 s platností od 1. 9. 1996. Je umístěna v samostatné budově a kromě prostor určených k vlastní výuce je její součástí také školní družina. V budově je celkem 5 tříd, z toho jedna učebna slouží jako provizorní tělocvična (nesplňuje bezpečnostní předpisy, např. chybí kryty topení, kryty osvětlovacích těles, kryty oken) a jako učebna hudební výchovy (ve třídě je klavír). K výuce tělesné výchovy je však využívána pouze výjimečně.

Ostatní kmenové třídy jsou dostatečně velké pro stávající počet žáků ve škole (současný stav žáků školy je 73, podle rozhodnutí o zařazení do sítě škol je kapacita školy 100 žáků). Dále je na škole ředitelna, sborovna, kabinet, školní knihovna, žákovská šatna a WC. Školní družina je umístěna ve vlastní, dostatečně prostorné místnosti. Ke škole dále patří rozsáhlý, dobře udržovaný areál, ve kterém je menší okrasná část, rozsáhlé travnaté plochy, školní hřiště pro míčové hry a další zařízení pro výuku tělesné výchovy (doskočiště pro skok daleký a vysoký, šplhadla, prolézačky). Celý areál je oplocený. K výuce tělesné výchovy škola většinou využívá tělocvičny v lázeňském domě v místních lázních, kam je však nutné docházet s určitou časovou ztrátou. Celá budova je ve velmi dobrém stavu, je průběžně rekonstruovaná. V posledních letech bylo např. instalováno plynové vytápění, byla provedena celková oprava fasád, WC a dvou učeben. Spolupráce s obecním úřadem je v tomto směru velmi dobrá.

Školní knihovna má dvě části - učitelskou a žákovskou. Žákovská knihovna je velmi dobře vybavena a slouží především jako zdroj doplňkové četby. Škola má prostředky k jejímu doplnění.

Fond učebnic je dostatečný. Průběžně se podle potřeby doplňuje. Používají se pouze platné učebnice.

Také fond pomůcek je dostatečný, je však zastaralý a je nutná jeho postupná obměna.

Didaktická technika plně odpovídá velikosti a typu školy, pro potřeby vyučování plně postačuje.

Výpočetní technika není na škole zastoupena. Podle vyjádření ředitelky škola značně postrádá kopírovací stroj.

Materiálně technické podmínky školy je možné hodnotit vzhledem k počtu žáků a zvolenému vzdělávacímu programu jako spíše nadprůměrné.

2. Hodnocení psychohygienických podmínek

Rozvrh vyučovacích hodin a přestávek je sestaven pro třídy tak, že neporušuje psychohygienické zásady. Začátek vyučování je, vzhledem ke značnému počtu dojíždějících žáků (30 ze 73), posunutý na 08:05 h.

Škola zabezpečuje pitný režim. Žáci si mohou zakoupit malá balení ovocných nápojů nebo ochuceného mléka.

V případě příznivého počasí mohou žáci vycházet o hlavní přestávce ven, do areálu školy.

Školní prostory jsou esteticky upravené, ve škole převládá výzdoba z žákovských prací, celé školní prostředí je příjemné a upravené. V době inspekce byla škola přiměřeně temperovaná a čistě uklizená.

Psychohygienické podmínky školy je možné hodnotit jako spíše nadprůměrné.

3. Hodnocení kvality vyučování a úrovně vzdělávání

V průběhu inspekce byly provedeny 3 hospitace. Byly zaměřeny na výuku ve třídách, ve kterých vyučují začínající učitelé, nebo učitelé, u kterých ještě nebylo hospitováno.

Hodinu jazyka českého ve 4. třídě vedla začínající (neaprobovaná) učitelka. Měla dvě výrazně odlišné části. V první polovině, která byla zaměřená spíše na opakování (kontrola slohové práce, diktát, soutěž dvojice žáků, čtení textu článku) výrazně převládal projev učitele a zapojení žáků do přímé práce bylo menší. Druhá polovina měla odlišný

charakter právě v zapojení žáků. Pro vyvození nového učiva byla využita jednoduchá příprava na tabuli. Část následné samostatné práce nekorespondovala s probíraným učivem a zbytečně zdržela žáky od procvičení aktuálního učiva. Nově vyvozená slova (z kořenu slova, předpony, přípony) nebyla využita ve větách pro lepší pochopení významu slov. Nebyla patrná také diferencovaná práce se slabšími žáky. Projev vyučující byl kultivovaný a vzájemný vztah se žáky byl dobrý. Žáci se většinou projevovali aktivně. Reagovali bezprostředně a většinou učivo (přes malé procvičení) v hodině pochopili. Prokázali i dobré pracovní návyky.

Hodinu je možné hodnotit jako spíše průměrnou.

Prvouku ve 2. třídě vedla také neaprobovaná učitelka. Hodina byla uvozena celkovým opakováním ročních dob a měsíců. Nebylo však využito v této fázi žádného, ani minimálního názoru, ačkoli byl ve třídě připraven. Střední část hodiny zaměřená na vyvozování nového učiva (školní rok) mnohem více aktivizovala žáky tím, že změnila charakter práce, žáci museli aktivně pracovat u tabule (využití připravených tabulek s názvy měsíců). Škoda, že v této fázi nebyla využívána více i zpětná vazba. V závěrečné části hodiny žáci pracovali s učebnicí (zbytečný důraz na přesný začátek ročních dob). Souhrnné opakování nového učiva bylo přetaženo do přestávky, chybělo zhodnocení práce žáků v hodině. Frekvence zapojení žáků do přímé práce byla dostatečná. Většinou reagovali spontánně, nebyla však patrná diferencovaná práce se zaostávajícími žáky. I když vyučující připouští problémy s kázní, ve sledované hodině byli žáci spíše ukáznění.

Hodinu je možné hodnotit jako spíše průměrnou.

Hodinu německého jazyka v 5. ročníku vedla učitelka s aprobací pro II. stupeň ZŠ (nikoliv však pro výuku Nj). Hodina byla pečlivě připravená a velmi dobře provedená. Měla rychlý spád, jednotlivé činnosti na sebe navazovaly bez časových ztrát, byla využita didaktická technika (magnetofon s přehrávkou textu v originále). Převážnou část pokynů sdělovala vyučující německy, žáci většinou přesně reagovali a pokynům rozuměli. Často byl uplatňován dialog mezi žáky, byl kladen důraz na správnou výslovnost. Vyučující dále využila v průběhu hodiny i klasifikaci (známky zdůvodňovány), soutěž mezi odděleními, učebnicí, náznaky dramatizace textu. Hodina byla ukončena spontánní recitací říkadla. Žáci byli v celém průběhu hodiny aktivní a ukáznění. Většinou prokázali i velmi dobré vědomosti. Zřetelný byl i dobrý vztah mezi učitelem a žáky.

Sledovaná hodina měla nadprůměrnou úroveň.

Celkově je možno hodnotit úroveň výuky ve sledovaných hodinách jako průměrnou. U začínající vyučující a vyučující s malou praxí ve výuce je nutné zvýšit kontrolní, ale zejména metodickou a poradenskou činnost vedení školy. Sledované hodiny korespondovaly s učebními plány.

4. Hodnocení podmínek a výsledků formativního působení na žáky

Život školy je řízen školním řádem, který jasně stanovuje pravidla chování žáků ve škole, jejich povinnosti i práva. Vychází z Listiny práv dítěte. Obsahuje i zásady protidrogové prevence. Je v souladu s § 15 vyhlášky MŠMT ČR č. 291/1991 o základní škole. Se školním řádem jsou rodiče seznamováni pravidelně každý rok při úvodní schůzce.

Problémové jevy se ve škole vyskytují málo a jsou ihned řešeny. Žáci se chovali během inspekce slušně, vzájemný vztah mezi učiteli a žáky byl v průběhu inspektovaných hodin dobrý. Škola minimálně využívá výchovných opatření.

Kredit a pověst školy ve veřejnosti jsou dobré a jsou umocněny dobrými výsledky žáků v různých soutěžích a zejména vysokou úspěšností žáků při přijímacích zkouškách na víceleté spádové gymnázium.

Vzhledem k vysokému počtu realizované zájmové činnosti je vytvořen prostor pro individuální rozvoj osobnosti žáka.

V tomto bodu lze činnost školy hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

5. Hodnocení výchovného poradenství

Výchovný poradce na škole není ustanoven. Řešení výchovných nebo prospěchových problémů koordinuje ředitelka školy, na řešení se spolupodílí celý pedagogický kolektiv. Škola oceňuje dobrou spolupráci s PPP v Tachově. Závěry z vyšetření PPP jsou evidovány v katalogových listech žáků, jejich realizace je mj. předmětem kontroly při hospitační činnosti ředitelky školy.

Určité rezervy jsou (jak vyplývá z uskutečněných hospitací) v práci s žáky, vyžadující zvýšenou pozornost.

Výchovné poradenství lze hodnotit celkově jako průměrné.

6. Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Škola se úspěšně prezentuje v řadě různých soutěží (v šachové soutěži II. místo v republikovém finále dané kategorie), úspěšná je v soutěžích pořádaných Asociací školních sportovních klubů (střediska Bezručovice, Planá), a to přesto, že dopravní spojení z obce do uvedených středisek není dobré.

Besídky (např. vánoční, velikonoční) se pořádají pravidelně, někdy i pro rodičovskou veřejnost. Další kulturní akce se škola podle možností účastní, ale opět je jejich využití limitováno dopravním spojením (ve školním roce 1997/98 se škola zúčastnila 7 divadelních představení).

Zcela mimořádná je pro daný typ a velikost školy nabídka v aktivitách pro volný čas. Při škole pracuje celkem 8 zájmových kroužků (šachový, fotbalový, fotbalová příprava, sportovní kroužek - AŠSK, stolního tenisu, němčiny pro začátečníky, požární a výtvarný). Dále se mohou děti účastnit činnosti skautů. K nabídce patří i výuka náboženství.

Výchovně vzdělávací činnost je příznivě ovlivňována i estetickým prostředím vlastní školy i celého venkovního areálu.

Škola pravidelně pořádá na závěr školního roku školní výlety.

Aktivity, kterými škola významně ovlivňuje výchovně vzdělávací činnost jsou nadprůměrné.

7. Hodnocení činnosti školských zařízení

Součástí školy je i 1 oddělení školní družiny. Je do něj přihlášeno celkem 31 žáků, což je v rozporu s vyhláškou MŠMT ČR č. 87/1992 Sb., § 2, odst. 1: „Družina se dělí na oddělení. Družina se naplňuje nejvýše do počtu 25 žáků.“ Nadlimitní počet žáků se ve ŠD

sejde zcela výjimečně (nemocnost, vysoký počet žáků přihlášených do zájmových kroužků), a pokud se tak stane, je v činnostech mimo prostory školy navýšen pedagogický dozor. Přesto je nutné požádat zřizovatele o udělení výjimky.

Kvalifikovaná vychovatelka předložila ke kontrole požadovanou pedagogickou dokumentaci: zápisové listy a přehled výchovně vzdělávací práce. Předložený celkový roční plán práce byl sice pečlivě zpracován, ale byl značně všeobecný. Týdenní plán práce předložený nebyl.

Vlastní prostředí školní družiny je plně funkční, dostatečně prostorné, velmi dobře vybavené. Je umístěné v jedné z rekonstruovaných učeben. Má bezprostřední přístup do školního areálu.

Vlastní činnost školní družiny nebyla sledována.

Oblast školní družiny je možné hodnotit jako průměrnou.

ZÁVĚRY

Posouzením sledované oblasti byla vymezena

pozitiva:

- pěkné vztahy mezi žáky a absence negativních jevů
- vysoká úroveň výuky německého jazyka
- funkční a estetické prostředí školy a školního areálu
- velmi dobrá spolupráce obecního úřadu a školy v oblasti rekonstrukce a údržby školy
- zcela mimořádná nabídka aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školy
- škola zajišťuje pitný režim

negativa

- absence vlastní tělocvičny (provizorní tělocvična nesplňuje základní bezpečnostní požadavky)
- menší zapojení žáků do přímé práce a minimální individuální práce se žáky vyžadující zvýšenou pozornost ve dvou sledovaných hodinách
- počet žáků přihlášených do školní družiny převyšuje normu (25 žáků)

Doporučení:

- pokud bude škola využívat vyklizenou učebnu jako provizorní tělocvičnu, je nutné splnit všechna základní bezpečnostní opatření
- u méně zkušených vyučujících zvýšit kontrolní, metodickou a poradenskou činnost se zaměřením na výše uvedené nedostatky
- v případě nadlimitního počtu žáků přihlášených do školní družiny požádat zřizovatele o udělení výjimky

